

OCENA ZGODNOŚCI UTRZYMANIA LOCH PROŚNYCH Z PRAWODAWSTWEM UE

Zmiana systemu utrzymania loch prośnych z indywidualnego na grupowy oferuje zwierzętom więcej powierzchni do poruszania się, eksploracji i interakcji społecznej. Jednak podczas przekształcania budynków i ich dostosowywania do nowych rozwiązań często występują niezgodności wynikające z trudności w interpretacji. Nowe budynki dużo częściej są zgodne z przepisami Unijnymi.

PODSUMOWANIE DYREKTYWY UE DOTYCZĄCEJ UTRZYMANIA LOCH (2008)

W DYREKTYWIE UE LOSZKI I LOCHY DEFINIOWANE SĄ NASTĘPUJĄCO:

- **“Loszka” to samica świni po osiągnięciu dojrzałości i przed oproszeniem**
- **“Locha” to samica świni po pierwszym oproszeniu**
- **“Locha luźna i prośna” to locha pomiędzy odsadzeniem prosiąt a okresem przedporodowym**

W SPRAWOZDANIU EFSA DOTYCZĄCYM DOBROSTANU LOCH (2007) ZNAJDUJĄ SIĘ NASTĘPUJĄCE ZALECENIA I PRZYSZŁE CELE BADAWCZE DOTYCZĄCE GRUPOWYCH SYSTEMÓW UTRZYMANIA LOCH:

- **Poprawa jakości podłoża dla ograniczenia kulawizn**
- **Zminimalizowanie agresji poprzez ograniczenie przemieszczeń (grupowanie wstępne, sortowanie, brak przegrupowywania).**
- **Rozwijanie systemów pozwalających na większą swobodę w okresie pomiędzy odsadzeniem prosiąt a 4 tygodniem ciąży.**
- **Zapewnienie diety z udziałem włókna i materiału umożliwiającego rycie.**

✓W gospodarstwach utrzymujących 10 lub więcej loch, wszystkie loszki i lochy powinny być utrzymywane w systemie grupowym od 4 tygodnia po pokryciu do 1 tygodnia przed porodem. Gdy w kojcu utrzymujemy mniej niż 6 sztuk minimalna długość każdego z boków powinna wynosić 2,4m, a dla większych liczebnie grup 2,8m. Minimalna **powierzchnia „bez przeszkód”** na loszkę to 1,64m², a na lochę 2,25m². W małych grupach (<6) wymagane jest zwiększenie powierzchni o 10% podczas gdy w grupach większych (>40) jest dozwolone zmniejszenie powierzchni o 10%. Lochy i loszki powinny mieć zapewniony **dostęp do materiału, którym mogą się zajmować oraz paszy objętościowej i włóknistej**. Należy podejmować działania minimalizujące agresję. Zasady określające dobrostan zostały przyjęte przez UE w 2001r i zawarte ponownie w Dyrektywie 120/2008/EC.

✓Dla betonowej **podłogi** szczelinowej maksymalna szerokość szczeliny wynosi 20mm a minimalna szerokość beleczki 80mm. Gdy wykorzystywane są inne materiały „podłogi muszą być gładkie, lecz nie śliskie aby zapobiegać urazom świń i tak zaprojektowane, skonstruowane i utrzymywane, aby nie powodować zranień lub cierpień świń (§ 5, rozdział 1, aneks 1, Dyrektywy 2008/120/EC). Podłoga musi być również dostosowana do wielkości i masy świń, a w przypadku utrzymania bez ściółki musi być twarda, równa i stabilna”.

✓Niektóre kraje wprowadziły przepisy bardziej rygorystyczne (Mul i wsp. 2010), które mogą być postrzegane jako pożądane. W Wielkiej Brytanii i Szwecji lochy mają mieć swobodę zaraz po odsadzeniu. W Holandii lochy mogą być utrzymywane indywidualnie do 4 dni po pokryciu. **We wszystkich krajach obowiązuje przepis UE określający powierzchnię 2,25m² na lochę z uwzględnieniem co najmniej 1,3m² powierzchni stałego podłoża i maksymalnie 15% powierzchni otworów odpływowych.**

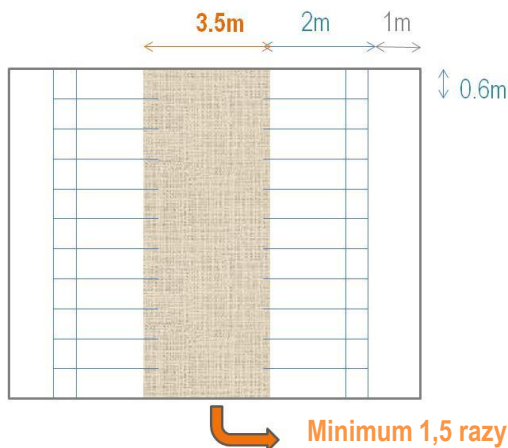
MOŻLIWE TRUDNOŚCI W INTERPRETACJI

1 - **Zgodnie z przepisami UE wymagania powierzchni dla loch i loszek są zróżnicowane.** Jednak w wielu gospodarstwach lochy i loszki wkrótce po pierwszym kryciu utrzymywane są wspólnie w grupach mieszanych. W związku z tym osoba kontrolująca może mieć trudności z rozróżnieniem loszek i loch po pierwszym miocie (zwierzęta nie mają paszportów). Wydaje się, że bardziej przejrzyste byłoby jeśli określenie locha oznaczałoby wszystkie samice świni po pierwszym pokryciu.

2 - **Niektóre państwa członkowskie wprowadziły swoje zasady dotyczące podłóg pełnych.** Przykładowo w Holandii 1,3m² podłogi pełnej na lochę powinien stanowić jeden niepodzielony obszar. Maksymalny udział szczelin w podłożu wynosi 10 i 5% odpowiednio w Danii i Holandii z maksymalną szerokością szczelin wynoszącą 10mm lub maksymalną średnicą 20mm dla otworów kołowych. Wymagania UE mówiące o maksimum 15% powierzchni szczelin są zbliżone do standardowych betonowych podłóg szczelinowych.

3 - Przepisy unijne stanowią, że *„świnie karmi się co najmniej raz dziennie. W przypadku grupowego utrzymania świń – zapewnia się im dostęp do paszy w tym samym czasie, chyba że karmione są do woli lub przy użyciu systemu automatycznego podawania pasz”.* **Oznacza to, że lochy żywione ograniczonymi dawkami powinny być karmione równocześnie lub powinny zostać oddzielone od pozostałych osobników w kojcu.** Żywienie w sposób normowany bez zapewnienia ochrony karmionym lochom nie jest dozwolone aby przeciwdziałać zachowaniom konkurencyjnym. Automaty do żywienia do woli bez ochrony w czasie pobierania paszy są dopuszczalne pod warunkiem, że pasza jest dostępna 24 godziny na dobę.

4 - Część wody może być dostarczona wspólnie z paszą co może poprawiać pobieranie. Jednak **należy zapewnić nieograniczony dostęp do świeżej wody poprzez odrębne poidła.** Normalnie jedno poidło na 10 zwierząt jest wystarczające lecz niektóre kraje mają w tym względzie bardziej restrykcyjne przepisy.

Typowy przykład rozmieszczenia kojców samoblokujących

5 - Zwykle występują **różnice w terminach inseminacji**, wskazane więc jest przemieszczenie wszystkich pokrytych loch do kojców grupowych kilka dni przed upływem 4 tygodni od pokrycia. Zapobiega to wczesnemu lub późnemu wprowadzaniu niektórych loch do innej grupy. Pojedyncze lochy nigdy nie powinny być wprowadzane do obcej grupy z powodu ryzyka, że będą stanowić przedmiot agresji.

6 - **Lochy powinny mieć „wystarczającą ilość paszy objętościowej i włóknistej”**. Obecnie często jest to podstawowe włókno paszy, ale nie osobne długie włókna. Tak więc większość loch w UE nie otrzymuje pasz z długim włóknem. Z drugiej strony to „wielofunkcyjne” włókno może być dostępne ad libitum w systemach ściółkowych. W innych systemach paszą objętościową może być kiszonka lub siano.

7 - **W kojcach samoblokujących wystarczająca powierzchnia do wyrażania zachowań społecznych i obracania** wymaga minimalnej szerokości przestrzeni za stanowiskami; w systemie dwurzędowym to min. 3m. Przystosowanie tego typu kojców do utrzymania grupowego przez proste otwarcie stanowisk, przy przestrzeni za nimi tylko 1,5m, może być zgodne z wymaganiami jeżeli nie wszystkie stanowiska są obsadzone, ale nie poprawi to dobrostanu.

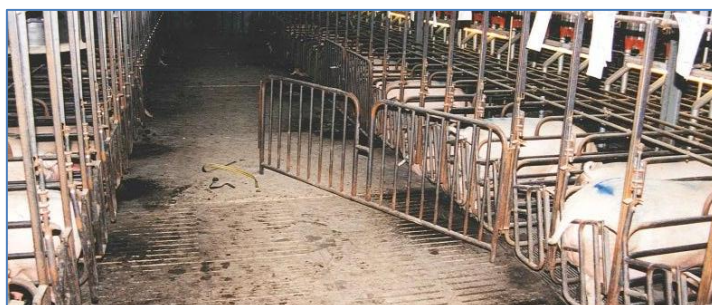
WYKRYWANIE NIEZGODNOŚCI Z PRAWODASTWEM DOBROSTANOWYM

Większość producentów świń dobrze zarządza grupowym systemem. Jednak z powodu niedociągnięć (np. w wielkości kojca lub układzie wentylacji) lub osobistych preferencji, system może czasem nie być zgodny z duchem prawa.

✓ Pierwszy przykład: w kojcu o powierzchni 22,5 m² normalnie utrzymuje się 10 loch ale może on też być użyty dla 9 lub 11 loch lub grupy mieszanej loch i loszek. Tak więc niewielki wzrost zagęszczenia w niektórych kojcach jest w tej sytuacji kompensowany mniejszą obsadą w innych. W takim przypadku zgodna z normami jest średnia obsada w gospodarstwie ale nie w kojcu. **Zalecane jest aby osoba kontrolująca/inspektor określała średnią obsadę w wielu kojcach dla loch porośniętych.**

✓ Drugi przykład: czasami tylne bramki stanowisk w kojcach samoblokujących utrzymywane są zamknięte, co zmniejsza prącochłonność, zabrudzenie kojca i występowanie agresywnych interakcji. Otwarcie kojców i uwolnienie loch następuje tylko w przypadku kontroli, jednak takie praktyki można wykryć widząc świeże rany lub zabrudzenia podłogi w tylnych częściach stanowisk (zwykle świni defekują poza stanowiskiem). **Należy podjąć kroki dla upewnienia się że lochy będą zamykane w stanowiskach tylko przez 30 minut od rozpoczęcia odpasu.**

✓ Trzeci przykład: lochy w kojcach grupowych powinny przebywać od 4 tygodnia po pokryciu do tygodnia przed oczekiwanym terminem porodu. Lochy są zwykle bez prosiąt około 120 dni i mogą być utrzymywane indywidualnie maksymalnie 5 z 16 tygodni, np. 31% czasu spędzają w sektorze krycia i wczesnej ciąży. **Jeżeli zbyt dużo (>40%) loch jest utrzymywanych w kojcach indywidualnych może to wskazywać, że są one utrzymywane w tych kojcach zbyt długo.** Jeżeli znaczna część loch w kojcach porodowych jest bez prosiąt może to oznaczać, że lochy przeprowadzane są do porodówki zbyt wcześnie. Taka sytuacja wymaga zwrócenia szczególnej uwagi i zlecenia poprawy.

Kojce samoblokujące z szeroką przestrzenią między dwoma rzędami, lecz brudne/mokre punkty wskazują, że stanowiska zwykle są zamknięte

PIŚMIENNICTWO

EU (2008) [Official Journal of the European Union in December 2008](#)

Mul, M., Vermeij, I., Hindle, V. and Spoolder, H. (2010). [EU-Welfare legislation on pigs](#). Report 273, Wageningen UR Livestock Research, Lelystad, The Netherlands, 21 p.

EFSA (2007) [Scientific Opinion of the Panel on Animal Health and Welfare on a request from the Commission on Animal health and welfare. Aspects of different housing and husbandry systems for adult breeding boars, pregnant, farrowing sows and unweaned piglets](#). The EFSA Journal (2007) 572, 1-13

Vermeer, H.M., Plagge, J.G., Hoofs, A.I.J., Roelofs, P.F.M.M., Spoolder, H.A.M. (2000). [Groepshuisvesting voor guste en drachtige zeugen](#). (Handbook group housing for dry sows) Praktijkonderzoek Veehouderij, Lelystad, NL, 56 p.

